

Покана

**CIRCULAR ECONOMY
AND QUALITY OF LIFE**

**STANDARD ACTION
PROJECTS (SAP)**

LIFE-2022-SAP-ENV

7 юли 2022 г.

LifeBulgaria

Стандартни проекти за действия

Тема

Кръгова икономика, отпадъци, въздух, води, почви, шум,
химикали, Нов европейски Баухаус
(LIFE-2021-SAP-ENV-ENVIRONMENT)

Тема

Управление на околната среда
(LIFE-2021-SAP-ENV-GOV)

Параметри и срокове

LifeBulgaria

Стандартни проекти за действия

- Проекти, с които се цели да се:
- Разработят, демонстрират и промотират **иновативни техники, методи и подходи**
- Осигури принос към базата знания и да се прилагат **най-добри практики**
- Подкрепи разработването, прилагането, мониторинга на **европейското законодателство и политика**
- Катализира **разгръщане на широкомащабни успешни технологични решения или такива, свързани с прилагането на ЕС политика и законодателство, интегрирането им в други политики и практики в частния сектор; мобилизиране на инвестиции и подобряване достъпа до финансиране.**

LifeBulgaria

Оползотворяване на ресурси от отпадъци

Предложените проектни решения задължително следва да са иновативни и да осигурят висококачествени рециклирани материали, компоненти или продукти:

- ❖ Разделно събиране и рециклиране - **електрическо и електронно оборудване (WEEE)**
- ❖ Разделно събиране и рециклиране - **батерии и акумулатори**
- ❖ Демонтаж, преработка и рециклиране на **излезли от употреба моторни превозни средства и излезли от експлоатация кораби**
- ❖ Селективно отделяне и рециклиране - **строителни работи или сгради**
- ❖ Сортиране и рециклиране на **пластмаси**
- ❖ Разделно събиране и рециклиране на **биоотпадъци**
- ❖ Разделно събиране и рециклиране на **текстил**
- ❖ Рециклиране на **композитни и многослойни материали**
- ❖ Възстановяване на **суровини от критично значение**
- ❖ Сортиране и рециклиране на **опаковки**
- ❖ Иновативни решения за идентификация, проследяване, разделяне, предотвратяване и обеззаразяване на отпадъци, съдържащи **опасни вещества**

Кръгова икономика и отпадъци - 2

Кръгова икономика и околна среда

Внедряване на бизнес и потребителски модели или решения в подкрепа на вериги за създаване на стойност, особено на тези, определени в новия План за действие относно кръговата икономика:

- **Създаване на решения за околната среда** – с цел **повторно използване, увеличаване на дълготрайността, поправката, повторната употреба, надграждане, рециклиране и използване на рециклирани материали в нови продукти** – напр. чрез: жизнен цикъл на продуктите, широко разпространение на етикетирането, зелени обществени поръчки и проследяване на суровини в компоненти и продукти
- **Пост-дизайн решения** в подкрепа на **прилагане, предоставяне и/или внедряване за увеличаване на дълготрайността, повторна употреба и поправка, включително надграждане и преработка**
- Подкрепа за прилагане, взимстване и/или внедряване на:
- Решения „**продукти като услуга**” и други бизнес модели или технологии за оптимизиране на използването на активите
- **Индустриална симбиоза** и създаване на кръгови вериги на стойността
- **Цифрова паспортизация на продуктите**

Решенията, които включват превенция на образуването на отпадъци, следва да включват и мерки за информиране и повишаване на осведомеността, насочени към обществеността

LifeBulgaria

Принос за ангажиментите, свързани с почвите, заложи в Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие към 2030 г.:

Прилагане на действия за опазване качеството на почвите в ЕС, вкл. иновативни действия:

- Насърчаване на прехода към **устойчиви практики за управление на почвите и земите**, насърчаване и разпространяване на иновативни методи за управление на почви и земи и увеличаване прилагането на устойчиво управление на почвите с цел отстраняване и превенция на неблагоприятни ефекти и отрицателни въздействия върху почвените екосистемни услуги, предоставяни от почвите
- Подготовка за екстремни метеорологични събития и борба с опустиняването за **повишаване на устойчивостта на селското стопанство и туризма** към климатичните заплахи чрез **увеличаване прилагането на ефективни природно-базирани решения.**

Възстановяване, опазване и подобряване на състоянието на почвите и предотвратяване на почвената деградация, вкл. загуба на почвата, чрез иновативни действия:

- Опазване на почвеното плодородие и почвеното биоразнообразие, възстановяване на почвите **след замърсяване и повишаване на капацитета им за подобряване на качеството на водата**
- Прилагане на икономически ефективни решения, проучвания, оценка и рекултивация за **точкови източници и дифузно замърсяване на почвата**
- Подкрепа за **устойчиви практики за управление на почвата и земята**, вкл. такива, предназначени за отстраняване на CO₂
- **Справяне с деградацията на почвата**, вкл. загубата на почвата, за да се запазят земните ресурси (неутралност при деградация на земята)
- Прилагане на икономически ефективни решения за **възстановяване на запечатани територии**

Проектите следва да бъдат прилагани в **градски райони** или в селски райони, само в случай, че е наличен голям потенциал за възпроизвеждане на дейностите, така че да бъдат достигнати възможно най-много хора

Законодателство за опазване качеството на атмосферния въздух и Директива (ЕС) 2016/2284

- Подобряване на качеството на въздуха и намаляване на емисиите на **фини прахови частици (ФПЧ)** в територии:
- с интензивно използване на твърдо гориво като биомаса, въглища и торф **за отопление в бита**
- с високи стойности на емисиите на ФПЧ от **строителство/реконструкция, кариери, мини, обработка на минерали или други дейности**, генериращи прах, непокрити от Директивата за емисиите от промишлеността

Проектите следва да включват едно или повече от следните решения: технически, управленски, иновативни регулаторни и иновативни, основани на предоставянето на стимули.

- **Устойчив автомобилен транспорт** - емисии на замърсители на въздуха, намаляването на които е от съществено значение за подпомагане спазването на стандартите за качество на въздуха
 - Намаляване на емисиите при шофиране в реални условия
 - Дву- или триколесни автомобили с нулеви емисии и/или анализ за и тестово прилагане свързаните с тях инфраструктурни нужди
 - Превозни средства с нулеви емисии и свързаните с тях инфраструктурни нужди
 - Иновативното използване на алтернативни горива
 - Иновативни програми за модернизирание на превозни средства
 - Алтернативна технология на задвижване (ел. или водородна мобилност)
 - Иновативни технологии за намаляване на емисиите от износване
 - Системи за трафика с голямо въздействие (като Зони с ниски и нулеви емисии)
 - Използване на иновативни логистични платформи или платформи за мобилност на пътници.
- **Устойчив транспорт, разл. от автомобилния** - морски, пристанищен, авиационен и превозни средства, които не са пътни превозни средства, вкл. тяхната поддържаща инфраструктура и логистика
- Намаляване на емисиите на **амоняк, метан и ФПЧ от селското стопанство** в подкрепа на Кодекс на добрите практики на ООН за намаляване на емисиите от селското стопанство

- Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността

- Прилагане на техники за предотвратяване и намаляване на замърсяването, посочени в Директивата относно промишлените емисии като **най-нови техники** или разработване и прилагане на техники за предотвратяване и намаляване на замърсяването, които би могло да се определят като **кандидатстващи най-нови техники** в процеса на преразглеждане на най-добрите налични техники.
- Проектите следва да се фокусират върху намаляването на замърсителите на атмосферния въздух - $PM_{2.5}$, NO_x , SO_2 , NH_3 , неметанови летливи органични съединения, в резултат от работата на инсталации, които се регулират от Директивата относно промишлените емисии.

- Качество и количество на водите

- **Подобряване качество и количество на водите**

- **Иновативни решения** за интегрирано управление на **хранителни елементи и органично замърсяване с антропогенен произход и/или земеделски произход** чрез директно отстраняване на замърсяването в съответствие с програмите от мерки, установени съгл. Рамковата директива за водите
 - **Иновативни решения** за намаляване на замърсяването от **химически замърсители** във водната среда чрез намаляване на приоритетните емисии вещества и други химикали, определени като специфични за речния басейн замърсители при източника, чрез **използването на подходящи заместители или алтернативни технологии**. Това трябва да включва, когато е приложимо, и други замърсители като **фармацевтични продукти и (микро) пластмаси**
- **Изпълнение на мерки за управление на риска от наводнения и/или засушаване**
 - **Природно-базирани решения** за задържане на вода, които увеличават инфилтрацията и съхранението на вода и премахват замърсителите
 - **Иновативни инструменти и техники за превенция и защита** в подкрепа на политиката, планиране на земеползването, намаляване на риска, устойчивост след събития и управление при извънредни ситуации
 - **Иновативни интегрирани подходи** за оценка и управление на риска при отчитане на социалната уязвимост и целящи подобряване на устойчивостта и гарантиране на социално приемане

- Качество и количество на водите

- **Иновативни проекти, насочени към хидроморфологичния натиск**, идентифициран в ПУРБ с цел постигане на добро състояние или добър екологичен потенциал на водите, както се изисква в Рамковата директива за водите и постигане на целите на Стратегията на ЕС за биологично разнообразие. Предложенията може да включват проекти, работещи върху развитието на **техники и решения за управление на транспорта на утайки, осигуряване на екологичен поток, премахване на препятствия и др.**
- Прилагане на **иновативни мерки за пестене на вода** с цел намаляване количествения и качествен натиск върху водните обекти/ресурси, включващо мерки за намаляване на прекомерното водочерпене, отчитайки мерки за кръгова икономика

- Управление на морските и крайбрежните води

Иновативни решения, които адресират:

- Подводен шум
- Морски отпадъци и/или замърсители - адресирани при източника или в морето
- Нарушаване и увреждане на морското дъно
- Проучване и намаляване на въздействията от дълбоководни експлоатация и проучвания
- Прекомерен риболов и/или случаен прилов
- Хранителни елементи и органични вещества от земеделие или аквакултури
- Морски навигационни канали

Услуги за предоставяне на вода

- Прилагане на **иновативни технологии и инструменти за пречистване на питейни и на отпадъчни води от градовете**
 - Използване на ресурсно ефективни процеси в услугите за предоставяне на вода
 - Използване на процеси за намаляване на наличието на замърсители
 - Пречистване на питейни и/или отпадъчни води за повторна употреба чрез осигуряване на най -високи нива на безопасност, напр. ефикасно премахване на патогени (вируси, бактерии)
- Прилагане на **иновативни инструменти, осигуряващи ресурсо-ефективно предоставяне на водни услуги, в съответствие с Директивата за питейните води и Директива за пречистване на градските отпадъчни води, отнасящи се за населението, живеещо в селските райони**
- Подобряване на ефективността и ефикасността на **иновативните решения и/или на иновативните възможности за пречистване на рециклирани/преработени води**
 - Концепции за (алтернативно) водоснабдяване, пречистване на отпадъчни води, повторна употреба (когато е приложимо, в съответствие с Регламент (ЕС) 2020/741) оползотворяване и рециклиране на ресурси
 - Методи за контрол при източника и технологии на място за намаляване на зауставания на замърсители (напр. фармацевтични продукти, наночастици, текстилни влакна) и/или патогени с отпадъчни води
 - Системни подходи за избягване на загуба на вода, енергия и ресурси в промишленото производство и/или при предоставяне на водни услуги

- Приоритет са проекти в **градски райони**, за да се постигне подобряване, засягащо максимален брой лица
- **Значително намаляване на шума** в гъсто населени градски райони чрез решения с висока екологична и икономическа устойчивост:
- Използване на **повърхности и/или гуми**, генериращи ниски нива на шум със съпоставими разходи за жизнения им цикъл с тези на стандартни повърхности и/или гуми
- Използване на **бариери** от екологични материали с ниска височина, които биха нарушили ландшафта в ниска степен
- Намаляване на шума от **железопътния трафик или от летища**

- Иновативни превенция и намаляване на въздействието върху околната среда или човешкото здраве на опасни вещества:

- Вещества, пораждащи безпокойство, вкл. вещества, имащи свойствата да разрушават ендокринната система или притежаващи устойчиви свойства
- Кумулативни ефекти при комбинации на различни вещества
- Наноматериали
- Биоциди и/или пестициди
- Пер- и полифлуороалкилови вещества (PFAS)

- Насърчаване превенцията и намаляването на въздействието върху околната среда или човешкото здраве на химическото производство и употреба по веригата на стойността чрез:

- Развитие на зелени и цифрови/интелигентни технологии
- Усъвършенствани материали
- Промислено производство и употреба на химикали с ниско въглеродно въздействие и ниско въздействие върху околната среда

- Дигитални иновации за усъвършенствани инструменти, методи и модели и повишаване на капацитета за анализ на данни с цел **ограничаване на тестовете върху животни**:
- Прилагане на **безопасни и устойчиви решения на етап «дизайн»**, включително чрез разработване, комерсиализация, разгръщане и усвояване на безопасни и устойчиви **вещества, материали и продукти**. Цялостната устойчивост трябва да бъде осигурена чрез свеждане до минимум на екологичен отпечатък, по -специално върху изменението на климата, използването на ресурсите, екосистемите и биоразнообразието от гледна точка на жизнения цикъл.
- Улесняване на прилагането на **Директива Seveso III (Директива 2012/18/ЕС)** за контрол на опасностите от големи аварии, включващи опасни вещества чрез внедряване на инструменти за икономически ефективна методология на картиране на риска за човешкото здраве и околната среда, както и за адресиране на ефекта на доминото

НОВ ЕВРОПЕЙСКИ БАУХАУС

- Проекти, постигащи екологични ползи по естетичен, устойчив, приобщаващ и по-финансово достъпен начин, например:
 - Намаляване на въздействието на **новите сгради** върху околната среда
 - **Квартали със затворен цикъл**, включващи създаване на кръгови вериги за създаване на стойност с цел развитие на градските икономики, като същевременно се осигури градско и териториално възстановяване
 - Поддържане или възстановяване на **биологичното разнообразие**, които допринасят за прилагане на Новия европейски Баухаус

Управление на околната среда - 1

- Дейности в подкрепа на публичната администрация в процеса на вземане на решения и прилагане на доброволчески подходи:
- **Повишаване на капацитета на публичната администрация** за прилагане на **цялостни решения** за околната среда, вкл. управление, мониторинг и др. на планове, програми чрез взаимодействие с разл. заинтересовани страни и на различни нива, напр.: Планове за качество на атмосферния въздух, ПУРБ, ПУРН, **Планове за действие за кръгова икономика, Национални планове за намаляване на риска от облъчване с радон, Green city accord** и др. и/или решения свързани с: промишлени емисии, управление на отпадъците, замърсяване на водите и водочерпене
- Разработване, прилагане, хармонизация, насърчаване прилагането на **доброволни инструменти и подходи за намаляване на екологичното въздействие** на дейности, продукти, услуги – ETV, PEFCR, OEFSR, EU Ecolabel и др.
- **Привеждане в съответствие на законодателството за околната среда и подобряване на достъпа към правосъдието**
- Нови или подобряване работата на съществуващи **трансгранични, национални или регионални мрежи за осигуряване на съответствие на екологичното законодателство**, вкл. повишаване на капацитета

Управление на околната среда - 2

- Разработване и прилагане на **стратегии и политики и /или разработване на иновативни подходи и инструменти** за постигане на съответствие на законодателството за околната среда и осигуряване прилагането на принципа „замърсителят плаща принципи“ чрез повишена екологична отговорност
 - **Ангажиране на гражданите и други заинтересовани страни** за насърчаване и наблюдение спазването и прилагането на екологична отговорност
 - Насърчаване на ефективното **публично участие, подобряване на достъпа до правосъдие** на публичната администрация, НПО, юристи, представители на съдебната власт и други заинтересовани страни
- **Инициативи, свързани с промяна на поведението и повишаване на осведомеността, пряко свързани с приоритети в:**
- **Европейската зелена сделка** - по-устойчиви храна, енергия, мобилност, сгради
 - **План за действие за кръгова икономика** - текстил, химикали (включително пластмаси), строителство и сгради, електроника и ИКТ, батерии и превозни средства
 - **План за действие при нулево замърсяване**

юридически лица –
публични и частни

да са установени в една от допустимите
държави, т.е. държави-членки на ЕС или
държави извън ЕС: изброени държави от ЕИП и
държави, свързани с програмата LIFE
(участващи държави) или държави, които са в
процес на преговори за споразумение за
асоцииране и където споразумението влиза в
сила преди подписването на безвъзмездната
финансова помощ

Международни
организации

Асоциации и групи по
интереси

Действие	Срок
Подаване на проекти	04 октомври 2022 г. 17:00 часа (CET)
Информация за оценката на проектите	Март 2023 г.
Подписване на договор	Юни/юли 2023 г.

LifeBulgaria

Благодаря за вниманието!

https://cinea.ec.europa.eu/life_bg

www.life-bulgaria.bg